

згадати, що 1967 року в енциклопедії «Про прогрес народів» («Populorum progressio») папа римський Павло VI писав про прагнення Католицької Церкви до реалізації саме ідеалу «інтегрального гуманізму».

Список використаних джерел:

1. Григулевич И.Р. Современное папство и социальный вопрос. *Аргументы*. 1982. М., 1982.
2. Долгов К.М. Диалектика и схоластика. М., 1983.
3. Маритен Ж. Короткий нарис про існування й існуючому. *Проблема людини в західній філософії*. К., 1980.
4. Маритен Ж. Відповідальність художника. *Самосвідомість європейської культури ХХ століття*. К., 1991.
5. Маритен Ж. Работы по культурологии и истории мысли. М., 1990.

Коваль Діана Олегівна,
курсант 2-го курсу ННІ № 3 НАВС
Науковий керівник: **Петрова Ганна,**
кандидат філософських наук, доцент
кафедри філософії права та юридичної
логіки

ЕТЬЕН ЖИЛЬСОН

Етьєн Жильсон – релігійний філософ, видатний представник неотомізму, один з найбільших у ХХ столітті фахівців з історії середньовічної філософії, професор, співзасновник та директор Папського Інституту досліджень середньовіччя в Торонтському університеті. Філософ прожив довге складне життя, брав активну участь у громадському житті. У 1922 році очолював місію допомоги голодуючим в Росії та Україні. Будучи в німецькому полоні, читав лекції з філософії військовополоненим. З 1947 року був сенатором Франції.

Неотомізм – одна з найбільш впливових течій католицької філософії. Поширена у всьому світі, головним чином у католицьких країнах. Найбільш відомі представники неотомізму Є. Жильсон (1884–1978), Ж. Маритен (1882–1973), Ю. Бохенський (нар. 1902), К. Войтила (1920-2005) та ін. Як видно з самої назви, неотомізм – це сучасний томізм вчення Фоми Аквінського, яке його послідовники прагнуть модернізувати і пристосувати до сучасності.

Так, одним з основних принципів філософії Фоми Аквінського є ідея гармонічної єдності віри і знання, релігії і науки. Сучасні його послідовники стверджують, що віра і знання, релігія і наука перебувають у беззаперечному синтезі. Причому, це поєднання базується на догматичному твердженні, що обов'язковим, органічним для філософії є божественне одкровення. Звідси: неотомістська філософія є служницею богослов'я. Вважається, що основним завданням філософії має бути раціональне розкриття і виправдання істин теології. Сам Жильсон робить сучасну інтерпретаторську спробу об'єднати вчення Фоми Аквінського і Бонавентури, хоча він і визнає всю глибину різниці між філософськими ідеями цих двох католицьких мислителів.

На думку філософа, природна теологія повинна спиратися в першу чергу не на позитивну науку і не на раціоналістичну філософію, а на релігійно-екзистенційну метафізику, тобто метафізику, звернену до особистості, до її існування та досвіду, особливо пов'язаного з «одкровенням» Бога, його «появою» людині. Згідно з Жильсоном, християнська думка за самою своєю суттю є екзистенціальною і, можливо, «найекзистенціальнішою» серед інших форм філософії, що претендують на вирішення екзистенційних проблем особисті. З точки зору мислителя, не гносеологія повинна обґрунтовувати метафізику, а навпаки, тому що спроби гносеологічного обґрунтування метафізики не можуть вийти за межі поняття, тобто суті, до реального існування. Зміст християнської філософії, на відміну від богослов'я, — не *revelata* (істини, осягнення яких неможливо без Одкровення), а *revelabilia* (істини, які, будучи засновані на природному розумі, історично були поглиблені і збережені завдяки Одкровенню). Згідно з Жильсоном, такими істинами християнської філософії є, наприклад, існування Бога, свобода Божественної та людської дії.

Основні праці філософа: «Дунс Скот, вступ до його основних тез», «Метаморфози Граду Божого», «Данте та філософія» (1953); «Церква звертається до сучасного світу» (1954); «Історія християнської філософії в середні віки» (1955); «Живопис і реальність» (1958);

Цитати:

•Існують епохи, коли у свідомості людей відбуваються раптові мутації.

•Правду необхідно говорити навіть тоді, коли ризикуєш висловлюватися суперечливо.

- Великий розум завжди поєднується із духовним благородством, й ізоляція ніколи не виказує гіркоти.
- Віра приходить до розуму як світло, що сповнює його радістю; саме в ній розум з цього моменту черпає впевненість, яка допомагає знайти відповідь на всі питання.
- Думати не означає змінювати, це означає діяти.

Кузіва Анжела Миколаївна,
курсант 2-го курсу ННІ № 3 НАВС
Науковий керівник: **Петрова Г.М.,**
кандидат філософських наук,
доцент кафедри філософії права та
юридичної логіки

ЖАК ДЕРРІДА

Пізнати ідеї Жака Дерріда, філософа мови, дано лише тим, хто чудово розбирається в гуманітарних науках. Тому йому, одному з найвпливовіших вчених ХХ століття, в сучасній філософії не приділяється широкої уваги. І це при тому, що внесок в семіотику, зроблений Жаком Дерріда, глобальний. Завдяки йому, зокрема, з'явилася концепція деконструкції, тобто руйнування звичного сенсу.

Хлопчика, що з'явився на світ 15 липня 1930 року в Ель-Біар, місті Французького Алжиру, назвали Жаки - імовірно, в честь актора Джекі Куган. Він став третім сином Еме Дерріда і Жоржетти Султани Естер Сафар, євреїв з французьким громадянством. Ім'я Жак «народилося» після переїзду до Франції. Дитинство хлопчика довелося на режим Віші і, отже, на антисемітизм. Через національної нетерпимості в 1940 році його вигнали з престижного ліцею. Але, не дивлячись на ворожу атмосферу, уродженець Алжиру все-таки здобув освіту. До речі, саме в школі він відкрив для себе творчість Жан-Жака Руссо, Фрідріха Ніцше, Альбера Камю, Жан-Поля Сартра.

Дерріда - один з найбільш авторитетних філософів постмодернізму. Користувався величезною популярністю в США. Основна теза філософії мислителя: Світ є текст. Критикував європейську традицію логоцентризму, наполягав на необхідності практики деконструкції, в процесі якої з'ясовується, що текст - це випадковий набір цитат-архіслів.

Вважав себе продовжувачем і критиком ідей Гайдеггера та Фрейда, перебував під впливом від Луї Марена. Ввів у філософську та мову преси ряд важливих понять, таких як деконструкція, лист, дифферанс, слід. Написав близько вісімдесяти книг і більше тисячі статей, інтерв'ю тощо

Філософ дотримувався лівих поглядів; у традиціях французької «ангажованої думки» (Сартра, Фуко) думав, що інтелектуал повинен брати